

Naponta négy-öt órát aludtam. Olykor annyira nyugtalan volt lefekvéskor a testem, hogy a karom, a lábam nem tudott leállni, maguktól rángatóztak. Az első hónap után tíz kilót fogytam, mégsem szálltam ki a játékból. A pincér naponta minimum három dollár borraivalót kapott utasonként, és harminc fő után ez napi kilencven-száz dollár, havonta pedig minimum kétezerhatszáz. A pincér ezen osztozkodott a segédjével. Viszont nem fele-fele arányban, a mértéket mindig a közvetlen felettesed szabta meg. A segédpincér megváltása: az előléptetés.

Ezért is örültem, amikor Pocok lett az étteremfőnököm. Őt is meglepte a hír, ugyanis segédpincérből ugrott föl két lépcsőnyit, ami szökőévben egyszer, legfeljebb kétszer történhetett meg. A vezetőség észrevette az ügyességét, és honorálni akarta: duplaannyit keresett, mint én. Ám ez korántsem jelenti azt, hogy őt senki sem ellenőrizte. A zabáltatás ura sem bakizhatott.

„Haladjál!”, förmedt rám színpadiasan, amikor belassultam.

Molnár T. Eszter

Hidegkút

Miért lesz valakiből fül-orr-gégész, ezt kérdezte tőle egy lány még rezidenskorában, a KultiPLEXben. Mézszöke volt, gyönyörű, és igen meggyőzően rágcsálta a szívószál végét, de egy ilyen kérdésre vagy kiselőadással, vagy vállrándítással felel az ember, és Simon zavarában az előbbi választotta. A lány mondat közben hagyta ott, a félig teli műanyagpoharát is a pulton felejtette, úgy menekült, és azóta Simon, ha csajozni akart, sebésznek mondta magát. Pedig mikor valaki meghallgatta, órákig tudott beszélni a munkájáról. A belsőfül felépítése már a gimnáziumban megbabonázta, nyugtalanítóan bonyolultnak tűnt, szinte kibogozhatatlannak, mint az idődilatació vagy a lányok hangulatváltozásai, épp ezért nem hagyta nyugodni, órákig bújtta az apja orvosi atlaszát, és nem csak a női szaporítószerveket nézte meg, mint máskor, hanem a csigát, a kengyelt, az üllőt és a kalapácsot is. Amikor hét évvel később bejelentette, hogy nem akar nőgyógyász lenni, inkább a fül-orr-gégére menne rezidensnek, István dührohámot kapott, még a whiskyspoharát is a kandallóba hajította, ezt valószínűleg egy amerikai filmből leshette el, tulajdonképpen örülnie kellett volna, hogy alkalmazhatja, igazán jól állt neki. Ki viszi tovább a praxist, nem ezért tanítottalak, valami ilyesmi volt a vezérmotívum, de erre Simon már nem figyelt oda, vette a kabátját, és elvitte sétálni Szőrent, az asztmás dán dogot. A taníttatás amúgy is teátrális túlzás volt, Simon diákhitelből élt, és hétvégén csaposként dolgozott.

A nyálkákért és váladékokért nem rajongott, az onkológia viszont érdekelte, és az összes rezidens közül neki volt a legjobb keze a gégetükrözéshez. A fő szerelem azonban mindvégig a fül maradt. Aztán egy délelőtt behívatta az osztályvezető. Szürreális beszélgetés volt, ülj csak le, hogy érzed magad a csapatban, kérsz-e kávé, Simon ekkor már gyanakodott, hogy az apja lehet a dolog mögött, biztos elejtett egy megjegyzést, ami miatt őt a végigdolgozott másfél év dacára mégiscsak átírányítják a nőgyógyászatra, de tévedett, mert az öreg prof csak nem tért a tárgyra, sőt

az általános udvariaskodás után hamarosan a dobhártyarekonstrukciókról kezdett beszélni, aztán a külföldre szivárgó fiatal kollégákkal folytatta, mintha azt próbálta volna kipuhatolni, hogy Simon mennyire motivált és elkötelezett. A következő hetekben Simon többször asszisztált az öregnek, és valószínűleg kiállta a próbát, mert nemsokára maga is műthetett. István továbbra is minden családi ebédnél elmondta, hogy a nőgyógyászaton mennyivel gyorsabban előreléphetett volna, de Simont nem a kinevezések, hanem a lehetőségek vonzották, izgalmas műtéti problémák, külföldi konferenciák és gyakorlatok. István nemcsak a betegeitől, de lassan minden nőtől megundorodott, és egyedül a whiskygyűjteményében lelte kedvét, Simont viszont sok év után is ugyanúgy érdekelte a munkája, mint amikor kezdő rezidens volt.

Aznap reggel mégis nehezen rázódott bele. Megnézte a betegeit, elviccelődött a fülműtött kiskamasszal, a pajzsmirigyes nőnek megígérte, hogy még a délelőtt kiveszi a nyakából lógó csöveket, de a megbeszélésen már képtelen volt figyelni. Szabolcs kétszer is oldalba bökte, mert elbambult, amikor a prof kérdezett tőle valamit. Nyolc után pár perccel álltak fel az asztaltól, mindenki sietett a dolgára, egyedül Simon maradt a tárgyalóban. Sejtette, hogy Barbara már nem elérhető, de nem akarta válasz nélkül hagyni a reggeli hívásokat. A mobil hosszan kicsengett, órán lehet, gondolta Simon. A szünetben látni fogja, hogy kerestem. Szórakozottan megcsörgette a vezetékeset is, aztán rögtön megbánta. Mielőtt kinyomta volna a hívást, beleszólt egy női hang.

– Te vagy az, Emő? – kérdezte Simon.

– Barbara nincs itt. – mondta Emő fagyosan. Kettejüknek nem volt miről beszélniük.

– Kérlek, mondd meg neki, hogy kerestem. – Simon bontotta a vonalat, nem vacakolt sem köszönéssel, sem köszönőmmel.

Zsebre tette a telefont, töltött magának egy pohár vizet, felhajtotta, és elindult a vizsgálóba. Remegett a keze, ez nála ritkaság volt. Lehet, hogy nem ártott volna reggeliznie valamit. Még jó, hogy aznap nem kellett műtenie, a varratszedésből és a vizsgálatokból nagy baj nem lehetett.

Egy harmincas nő volt az első beteg, jókora nyelvszéli daganattal, megnagyobbodott nyirokcsomókkal. Ha az utcán vagy társaságban találkoznak, talán csinosnak mondta volna, de itt csak egyes részletekre összpontosított, a manduláit és a fülét nézte meg, nem az arcot és a járomcsonton feszülő pihés bőrt. A nő is értette a szerepét, nem kérdezett feleslegesen, ha kétségbe is volt esve, csak az elszántságot mutatta. Másnap reggelre írták be a programba, hosszú műtét lesz, Simon és az öreg prof is beöltözik hozzá. Még hiányzott néhány vizsgálat, de a lényegét már tudták: jól körülírt karcinóma, fiatal, nemdohányzó beteg, ha nincs túl sok áttéte, egész jó eséllyel indul. Simon hangosan csak annyit mondott, hogy rendben lesz. Nem szerette hitegetni a betegeit, de úgy érezte, ez a nő megérdemli a biztatást. Tovább küldte, és behívta a következőt.

Simonnak soha nem okozott gondot a túlzott empátia. Az évfolyamtársainak tanulni kellett, hogy ne vonódjanak be a betegek sorsába, ne rontsák a lelkiállapotukat tapintható sajnálkozással, számára egyértelmű volt, hogy a fájdalom és a félelem csak kémia, a receptorok játéka, tünet. Ha az altatóorvos elvégezte a dolgát, meg kell fogni a szikét, és bele kell vágni a húsba. Tőle gyógyítást várnak, nem együttérzést, akkor tud segíteni, ha józan, gyors és lényegre törő.

Mindennek ellenére, amikor hat évvel azelőtt Barbarát méhnyakrákkal diagnosztizálták, Simon megingott. Persze nem mutatta, sőt talán túl is kompenzált, minden rendben lesz, meglátod, ezt ismételtette, az időben diagnosztizált méhnyakrákba ma már nem kell belehalni. István bedobta az összeköttetéseit, Barbarát a legtapasztaltabb sebész műtötte, és precíz műgonddal állították össze a kemoterápiás tervét, valami mégis félresikerülhetett, mert a műtét után a fájdalmai nem csillapodtak. A leletek alapján azt lehetett volna gondolni, hogy jó az állapota, mégis állandó rosszullétek kínozták. Simon idegesen hívogatta az apját, mi lesz már, találj ki valamit, István meg csak a vállát vonogatta, hogy ő nem tudja, mi van, de ha az onkoteam azt mondja, hogy az értékek rendben vannak, azt el kell fogadni. Simon épp olyan kiszolgáltatottnak érezte magát, mint amilyenek a saját betegek lehetnek a vizsgálóban, minden konzílium után az ítéletet vagy a megváltást várta, de egyik sem jött, csak annyi történt, hogy Barbarát a fájdalomcsillapítókról átállították nyugtatókra.

A következő beteg egy idősebb férfi volt, varratszedésre jött. Két szép, hosszú öltéssor a ráncos nyakon. Kicsit jobban fáj ma, panaszkodott, hidegfront jön, ilyenkor minden fáj, nyugtatta meg az asszisztens. Simon nem mondott semmit, csak közelebb húzta a székét. Korábban elkerülte az önvád, de azóta nem hagyta nyugodni a gondolat, hogy rajta múlt. Hogyha akkor, a műtét után jobban oda tud figyelni Barbarára, ha nem csak a testre, a hibás szervekre összpontosít, mint itt, a klinikán, hanem leül mellé, beszélget vele, átéli a félelmet és a fájdalmakat, akkor talán nem lett volna szükség a nyugtatókra, akkor Barbara nem zárkózott volna be egy évre a szobájába egyedül, és ő nem marad magára a gyerekekkel. Akkor ma is élhetnének együtt, négyesben, boldogan.

– Nagyon szépen alakul – mondta a férfinak, amikor eltávolította az utolsó öltést is.

Remény kell a gyógyuláshoz, ezért hasznos, hogy ilyen látványosan forr össze a felszín. Arról, hogy a varrat alatt maradtak-e áttétes nyirokcsomók, ráérnek még beszélni. Átadta a beteget az asszisztensnek kötözésre, aztán leült, hogy bepötyögje a gépbe a varratszedés idejét. Szabadkozott, de elvette a borítékot, különben az öreg azt hihette volna, hogy letett róla, és nem bízik a felépülésében. Ezért nem lehet csak úgy betiltani a hálapénzt, gondolta, mert úgy működik, mint a búcsúcédulák. Az emberek szeretnek hinni abban, hogy a földi és az örök élet megvásárolható.

Ez a férfi már hetvenéves. Juli tíz volt. Aznap, amikor meghalt, harsányzöld volt a heggyoldal, és harsogó kék az ég. Barbara a besötétített szobában feküdt, ő pedig, hogy ne legyenek a ház körül, és ne zavarják az állandó civakodásukkal, sétálni vitte a gyerekeket. Talán túl kevés figyelem jutott rájuk, vagy egyszerűen csak nem tudtak mit kezdeni az anyjuk betegségével, mindenesetre akkoriban Juli és Attila minden hülyeségen összemarakodott. Mielőtt elindultak, Simon bevitt az ágy mellé egy csésze friss zsályateát. A zsályát Barbara különösen szerette, mintha enyhítené a fejfájásomat, ezt mondta egyszer, attól kezdve Simon rendszeresen főzött neki. Amikor késő este hazaértek a kórházból, a csésze az ágy mellett feküdt a földön, darabokban, és a tea barna, lemoshatatlan foltot hagyott a parkettán.

Simon megállt az ablak előtt, bámulta a sivar kórházkeretet. Tíz hónappal a baleset után Simont felmentették, mégsem tudott megnyugodni, mert arról, hogy Barbara nem volt velük aznap, ő tehetett. Illetve nemcsak ő. Az erős nyugtatókat meg a többi szert, amiket nem receptre írtak fel Barbarának, és amiktől olyan lett akkoriban, mint

egy élőhalott, Emő hozta neki. Eleinte minden nap óráig ült a betegszobában, később, miután Simon beszélt vele, nem jött többet, de vastag leveleket küldözgetett Barbarának. Három hónappal a műtét után Barbara visszament dolgozni, heti pár órában tanított a nagyoknál, akiket nem sokkolt a soványság és a kopasz fejét takaró kendő. Onnantól kezdve Simon nem tudta távol tartani tőle Emőt. Miért csinálta? Amikor rákérdezett, Emő azt mondta, hogy ő csak segíteni akar. Barbarát nem érti meg rajta kívül senki, egyedül ő tud segíteni, ha rátör a szorongás. Simon nem tudta, mit feleljen erre.

– Jöhet a következő? – szólalt meg a háta mögött az asszisztens.

– Persze, hívd csak – mondta Simon.

Hamarosan kicsengetnek az első óráról. Ezt a beteget még ellátja, aztán kimegy a mosdóba, ott várja meg, hogy Barbara visszahívja. Felesleges reménykedni, úgysem tudnak egymásnak segíteni. Simon elfordult az ablaktól, de a szeme sarkából még látta, hogy a vizsgáló előtti töredezett párkányról felrebben egy betonszürke galamb.

